

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1456/2022
08.07.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула, Јелене Ивановић, Бранислава Босиљковића и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Јовановић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство здравља, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Лесковцу, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 334/22 од 23.03.2022. године, у седници већа одржаној 08.07.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 334/22 од 23.03.2022. године, као о изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 334/22 од 23.03.2022. године и пресуда Основног суда у Врању П1 320/21 од 09.11.2021. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 320/21 од 09.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име потраживања према Здравственом центру у Врању по решењу Основног суда у Врању ИИ 5818/17 од 01.12.2017. године исплати на име дуга због мање исплаћене накнаде зараде по основу дежурства – прековременог рада и зараде за редован рад за период од децембра 2013. године до октобра 2016. године, појединачне месечне новчане износе са законском затезном каматом ближе наведене у изреци, као и на име трошкова парничног поступка у предмету П1 2371/16 износ од 53.072,00 динара са законском затезном каматом ближе опредељеном у изреци и на име трошкова извршног поступка у предмету ИИ 5818/17 износ од 7.558,00 динара. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у купном износу од 19.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 334/22 од 23.03.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, с

предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији тужиоца, ради уједначавања судске праксе, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20) - у даљем тексту: ЗПП, па је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Тужилац тужбом захтева да му тужена исплати на име дуга због мање исплаћене накнаде зараде по основу дежурства – прековременог рада и зараде за редован рад, за период од децембра 2013. године до октобра 2016. године, износе по решењу Основног суда у Врању ИИ 5818/17 од 01.12.2017. године, као и трошкове парничног поступка у предмету П1 2371/16 и трошкове извршног поступка у предмету ИИ 5818/17. У поступку је утврђено да је решење о извршењу Основног суда у Врању ИИ 5818/17 од 01.12.2017. године донето по предлогу тужиоца (извршног повериоца) против Здравственог центра Врање (извршног дужника) на основу правноснажне и извршне пресуде Основног суда у Врању П1 2371/16 од 29.09.2017. године. Наведеним решењем о извршењу одређено је извршење на новчаним средствима извршног дужника Здравственог центра Врање, а на основу тог решења је од стране јавног извршитеља Александра Николића из ... донет закључак којим је одређено спровођење извршења у предмету ИИ 4519/17. У том поступку тужилац није наплатио своје потраживање, због тога што је рачун извршног дужника у блокади на основу принудне наплате према подацима НБС непрекидно почев од 14.04.2016. године. Из налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке утврђено је да се Здравствени центар Врање финансира из различитих извора, и то претежно из уступљених јавних прихода.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев налазећи да нису испуњени материјални услови за примену одредбе члана 14. Закона о стечају на конкретну чињеничну ситуацију. Овакав закључак првостепени суд је засновао на оцени да тужилац није доказао немогућност наплате свог потраживања из радног односа, а другостепени суд је нашао да би до испуњености услова за солидарну одговорност оснивача, овде тужене Републике Србије, дошло тек у ситуацији ако запослени у извршном поступку не би могао да наплати своје потраживање, односно уколико наступи један од разлога прописаних одредбама члана 129. став 1. тач. 4) и 6) Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“ број 104/09, 99/11, 71/12 и 83/14).

Ревизијом тужиоца се основано указује на погрешну примену материјалног права у поступку пред нижестепеним судовима, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Одредбом члана 14. став 1. Закона о стечају („Службени гласник РС“ број 104/09, 99/11, 71/12 - Одлука Уставног суда и 83/14) прописано је да се стечајни поступак не спроводи према: Републици Србији; аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе; фондовима или организацијама обавезног пензијског, инвалидског, социјалног и здравственог осигурања; правним лицима чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, а која се

искључиво или претежно финансирају кроз уступљене јавне приходе или из републичког буџета односно буџета аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе; Народној банци Србије; Централном регистру, депоу и клирингу хартија од вредности; јавним агенцијама према ставу 3. истог члана, за обавезе правног лица над којим се у складу са ставом 1. овог члана не спроводи стечајни поступак солидарно одговарају његови оснивачи, односно власници, као чланови или акционари.

По налажењу Врховног касационог суда, код утврђеног чињеничног стања да тужилац своје потраживање из правноснажне судске одлуке не може да наплати у поступку извршења јер је рачун извршног дужника у блокади непрекидно почев од 14.04.2016. године и да се поступак стечаја не може спровести, тужена Република Србија као оснивач тужиоцевог дужника који се претежно финансира из уступљених јавних прихода, солидарно је одговорна за његове обавезе у смислу цитираног става 3. члана 14. Закона о стечају. Погрешно примењују материјално право нижестепни судови када закључују да је услов за одговорност тужене Републике Србије, као оснивача Здравственог центра у Врању, да тужилац у извршном поступку не може да наплати своје потраживање и да је потребно да наступи један од разлога из члана 129. став 1. тач. 4) и б) Закона о извршењу и обезбеђењу. Ово стога што, према одредби члана 14. став 3. у вези става 1. Закона о стечају, солидарна одговорност оснивача за обавезе правног лица чији је он оснивач, постоји у случају испуњености материјално-правних услова за отварање стечајног поступка, међу којима је и трајнија неспособност дужника за плаћање, а према чињеничном стању које је првостепени суд утврдио таква трајнија неспособност за плаћање Здравственог центра у Врању постоји.

Имајући у виду изложено, Врховни касациони суд је оценио да је у пресудама нижестепених судова погрешно примењено материјално право, што је последично довело до непотпуно утврђеног чињеничног стања. Због тога су нижестепене пресуде морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење, при чему ће одлучивати и о приговору застарелости потраживања који је истакао тужени.

Првостепени суд ће у поновном поступку допунити чињенично стање у погледу чињенице да ли је предметно потраживање тужилац у међувремену намирио, након чега ће водећи рачуна о правном становишту Врховног касационог суда исказаном у овом решењу, правилном применом материјалног права донети на закону засновану одлуку о тужиоцевом захтеву, као и захтевима странака за накнаду трошкова поступка која зависи од исхода спора.

На основу изнетог Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић